

Europaudvalget, Retsudvalget

EU-konsulenten

EU-note

Til: Udvalgenes medlemmer og stedfortrædere
Dato: 26. november 2009

Grønbog om fremskaffelse af bevismateriale i straffesager fra en medlemsstat til en anden og sikring af, at dette bevismateriale kan anerkendes – KOM(2009) 624

Sammenfatning

Kommissionen har fremlagt en grøn bog, som lægger op til diskussion af, hvordan EU-landene bedre kan samarbejde om fremskaffelse af bevismateriale i straffesager.

Kommissionen overvejer i den forbindelse at erstatte de nuværende fragmenterede regler for fremskaffelse af bevismateriale i straffesager med et enkelt instrument, som bygger på princippet om gensidig anerkendelse og omfatter alle typer bevismateriale, og at indføre fælles standarder, som skal sikre, at bevismaterialet kan inddrages i domstolens sagsbehandling.

*Fristen for afgivelse af høringssvar til grønbogen er **den 22. januar 2009***

Baggrund

Kommissionen fremlagde den 11. november 2009 en grønbog, som inviterer EU-landene og alle interesserede parter til at komme med deres input til debatten om, hvordan EU-landenes samarbejde om fremskaffelse og anerkendelse af bevismateriale i straffesager kan forbedres¹.

Fristen for afgivelse af høringssvar til grønbogen er **den 22. januar 2009**.

Forslaget indgår i Kommissionens oplæg til Stockholm-programmet, som er EU's nye femårsplan (2010-2014) for, hvilke initiativer, der vil blive behandlet inden for samarbejdet om retlige og indre anliggender.

Hvorfor er der behov for nye regler?

Kommissionen anfører, at de nuværende regler om fremskaffelse af bevismateriale fra et andet EU-land består af konventioner, aftaler og en rammeafgørelse², der bygger på forskellige principper og har forskelligt anvendelsesområde. Dette besværliggør anvendelsen af reglerne og skaber forvirring blandt jurister. Det medfører også, at der opstår situationer, hvor EU-landene ikke anvender det mest velegnede instrument. I sidste instans kan disse faktorer derfor hindre et effektivt samarbejde på tværs af grænserne.

Dertil kommer, at de gældende regler kun indirekte giver svar på spørgsmålet om, hvorvidt beviser fra andre EU-lande kan inddrages i domstolens sagsbehandling. Der findes nemlig ikke nogen fælles EU-standarder for indsamling af beviser. Det skaber risiko for, at reglerne for fremskaffelse af beviser i straffesager kun vil fungere effektivt, når det drejer sig om EU-lande, der har nogenlunde samme nationale standarder for indsamling af beviser.

Hvad lægger Kommissionen op til?

Kommissionen mener, at der bør fokuseres på to overordnede problemstillinger, nemlig dels om der er behov for et enkelt EU-instrument om fremskaffelse af beviser, dels om der bør være fælles EU-standarder for anerkendelse af beviser.

¹ Kommissionens grønbog om fremskaffelse af bevismateriale i straffesager fra en medlemsstat til en anden og sikring af, at dette bevismateriale kan anerkendes - KOM (2009) 624.

² Rådets rammeafgørelse af 18. december 2008 om en europæisk bevissikringskendelse med henblik på fremskaffelse af genstande, dokumenter og data til brug i straffesager (EUT L 350 af 30.12.2008, s. 72).

- **Fremskaffelse af beviser**

Kommissionen overvejer at erstatte de nuværende regler for fremskaffelse af bevismateriale i straffesager med et enkelt instrument (formentlig et direktiv eller en forordning), som bygger på princippet om gensidig anerkendelse og omfatter alle typer af bevismateriale.

I den forbindelse vil det være relevant at overveje, hvor langt de myndigheder, som får en anmodning om fremskaffelse af beviser, skal gå i indsamlingen af beviserne og dermed i selve efterforskningen. Skal de kun indsamle og udlevere de beviser, der allerede findes (f.eks. dokumenter), eller skal de have en mere aktiv rolle i bevissikringen (f.eks. ved at indhente erklæringer fra mistænkte eller vidneudsagn, foretage telefonaflytninger mv.).

Kommissionen ønsker også, at det overvejes, om det instrument, der skal afløse de gældende regler, bør indeholde særlige regler for bestemte former af beviser, f.eks. telefonaflytning og afhøring ved hjælp af videokonference.

I den forbindelse ønsker Kommissionen bl.a. svar på følgende spørgsmål:

- *Bør de nuværende instrumenter om fremskaffelse af bevismateriale i straffesager erstattes af ét instrument, som er baseret på princippet om gensidig anerkendelse, og som omfatter alle former for bevismateriale, herunder bevismateriale, som ikke allerede eksisterer, eller som ikke er direkte tilgængeligt uden yderligere efterforskning eller undersøgelser?*
- *Er det nødvendigt med specifikke regler for visse former for bevismateriale i instrumentet?*
- *Er det hensigtsmæssigt, at reglerne om gensidig anerkendelse anvendes på alle former for bevismateriale, herunder bevismateriale, som ikke allerede eksisterer eller som ikke er direkte tilgængeligt uden yderligere efterforskning eller undersøgelser?*

Anerkendelse af bevismateriale

Kommissionen lægger også op til at foreslå EU-standarder for indsamling af beviser i straffesager. Formålet med at indføre sådanne standarder er at undgå, at beviser, som er modtaget fra andre EU-lande, afvises ved domstolene eller evt. tillægges en ringere bevisværdi i straffesager på grund af den måde de er indsamlet på i de andre EU-lande.

I den forbindelse stiller Kommissionen følgende spørgsmål:

- *Bør der indføres fælles standarder for indsamling af bevismateriale?*
- *Bør disse standarder gælde for alle former for bevismateriale, eller bør de være tilpasset til de forskellige former for bevismateriale?*
- *Hvilke fælles standarder skal der i givet fald være tale om?*

Lissabontraktaten aktiverer det danske retsforbehold

Lissabontraktaten træder i kraft den 1. december 2009. Det betyder, at det strafferetlige samarbejde bliver overstatsligt i forhold til i dag, hvor det er mellemstatsligt. Det får også den konsekvens, at det danske retsforbehold aktiveres, dvs. at Danmark vil stå uden for en eventuel vedtagelse af forslag, som måtte blive fremsat på området.

Danmark vil derfor ikke deltage i eller være bundet af nye forslag til retsakter, der fremsættes på området.

Såfremt der vedtages et enkelt instrument om bevissikring i straffesager, som afløser de gældende retsakter, herunder rammeafgørelsen om bevissikringskendelse, som Danmark i dag er omfattet af, vil disse regler ikke længere gælde for Danmark.

Med venlig hilsen

Thomas Fich (3611)